

תומס מידלטון טרגדיית הנוקם

19(1607)

מאנגלית: דורי פרנס

מערכה 1, תמונה 1

(נכנס וינדיצ'ה [עם גולגולת]; ואז, הדוכס, הדוכסית, לואיסוֹסִוֹ בנה, סְפּוֹרְיִן הממזר, עם פמליה, חוצים את הבמה עם לפידיים)
וינדיצ'ה:

דָּפֶס, זְנָאֵי מְלָכוֹת: לֶךְ, זְנוּת־שִׁיבָה;
וְגַם אֶתָּה, בְּנוֹ, שְׁטוּף טְמָאָה כְּמוֹתוֹ;
וְאֶתָּה, מְמֹזָר שְׁלוֹ, אֲשֶׁר נִזְרַע
בְּחֵטָא; וְאֵת, הַדְּכִסִּית שְׁלוֹ,
שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶת זֶה עִם שֶׁד: אֲרַבַּע
דְּמִיּוֹת מוֹפֵת! — טָפוּ, שְׂזוּקְנָה צְחִיחָה
תִּדְחַס לְעַצְמוֹת הַחֲלוּלוֹת
חֶשֶׁק אֲרוּר, וּבְמִקוֹם חֵם תִּצְיֵת
אֵשׁ תִּפֹּת בּוֹרִידִים בְּזַבְזָנִים
שֶׁל גּוֹף דְּכֶס יִבֵּשׁ, נְבוּל, בְּלֵי מִיץ.
אֵח, אֱלֹהִים! אֶחָד שֶׁבְקִשֵׁי יֵשׁ
לוֹ דָם בְּשִׁבִיל לְחַיּוֹת, הוּא יִתְהוֹלֵל
כְּמוֹ אֵיזָה עֵלֶם בֶּן עֲשָׂרִים? אָאָא, רַק
הַמְחַשְׁבָה עַל זֶה
קוֹרַעַת כָּל מֵיתָר בְּלֵב שְׁלִי.
(לגולגולת:) אֵת, אֵת, צִלְלִית חֲזֵרֶת שֶׁל
אֶהוּבָתִי שֶׁהֲרַעְלָה, אֵת, פָּאָר
סְפְרִיתִי, אֵת קוֹנְכִית הַמֶּנֶת,
פְּנֵי זֶה־שֶׁל אֲרוֹסָתִי מִפְעַם,
כְּשִׁפִי וְחַיִּים מְלֵאוּ בְּטַבַּע
אֵת הַפְּגִימוֹת הַמְּחַסְפְּסוֹת הָאֵלֶּה;

¹⁹ "טרגדיית הנוקם", המיוחסת כיום לתומס מידלטון (1580-1627) — בעבר היא יוחסה למחזאי בן דורו סיריל טרנר — נכתבה חמש שנים אחרי טרגדיה אחרת של נוקם, "המלט". זהו מחזה סרקסטי, מריר ומלא הומור שחור. גיבורו, וינדיצ'ה, נוקם בדוכס, הנואף הזקן, שפיתה את אהובתו והרעיל אותה. שיא נקמתו מגיע כאשר הוא מארגן לדוכס מפגש אהבים לילי באותו המקום שבו אשתו, הדוכסית המנוחה, קבעה גם היא פגישת משכב עם בנו הממזר והחשקן. הגברת שווינדיצ'ה מזווג לדוכס אינה אלא השלד (לבוש המחלצות) של אהובתו המתה. הדוכס מנשק את הגולגולת שהוא עצמו הרעיל, ומת בזרועות השלד כשמול עיניו אשתו הזונה עם בנו. בפתיחת המחזה, המובאת כאן בתרגום עברי ראשון, אנו נתקלים בדימוי תאטרלי מבריק: על הבמה עומד וינדיצ'ה בפווה ההמלטית הידועה — בידו גולגולת, והוא נושא מונולוג.

כְּשֶׁשָׁנִי יְהִלּוּמִים פּוֹנִים שְׁמִימָה
 יִשְׁבוּ בְּטַבְעוֹת הַמְּכַעְרוֹת
 הָאֵלֶּה — אִזְ אֵלֶּה הָיוּ פְּנִים
 אֲשֶׁר כֹּה הִתְעַלּוּ עַל הַבְּרָק
 הַמְּלָאכּוֹתַי שֶׁל כָּל פְּרֻצוֹף אִשָּׁה
 קָנּוּי, שֶׁהִצְדִּיק שְׁבִגְבָרִים —
 אִם יֵשׁ אֶחָד כֹּזֵה, אֲשֶׁר חוֹטֵא
 רַק שְׁבַע פְּעָמִים בְּיוֹם — הִיָּה
 מִפֶּר אֶת מְנַהֲגוֹ, מוֹסִיף עוֹד חֲטָא
 שְׁמִינִי כִּשְׁהוּא מְבִיט בָּהּ. בְּשִׁבְלֶיהָ
 בּוֹן שֶׁל סִפְסָר הִיָּה מְמִיס אֶת כָּל
 יְרֻשָׁתוֹ בְּנִשְׁיָקָה, וְאֵת
 מָה שְׁאֵבּוּ בְּמִשְׁךְ חֲמֻשִׁים
 שְׁנָה צָבַר הִיָּה שׁוֹרֶף עַד תָּם,
 וּבְכָל זֹאת חֲזוּרָיו הָיוּ לְשׂוֹא;
 אֲבָל אֲרַמּוֹן אֲרוּר!
 אוֹתָךְ, כִּשְׁעוֹד לְבִשְׁתְּ אֶת בְּשָׂרְךָ,
 דְּכֶסֶזְקוֹן הָרַעִיל,
 כִּי תִמְתָּךְ סִרְבָּה לְהִתְמַסֵּר
 לְתַאֲוֹת הַמְדַלְדָּלוֹת שְׁלוֹ;
 זְקוֹן חֲשָׁקוֹן הוּא כְּמוֹ צַעִיר כּוֹעֵס —
 לְהוֹט, אֱלִים, וּמְזַנֵּק מֵעַל
 לִיכֻלֶת בְּצוֹעֵיו הַמְּגַבְּלִים —
 אַחַח, הַשְּׁמָרוּ מְזוֹדוֹן־אֵשׁ הַזְּקָנִים,
 צְמֵאֵי הַמְּזַמְּנִים — וְהַזְּנוּנִים.
 אֵת, נִקְמָה, מִס הָרְכוּשׁ שֶׁל רִצְחָה,
 דִּירַת שֶׁל הָאֲדוֹנִית טְרַגֵּדִיָּה,
 רַק שְׂרִינִי, אֲנִי מִפְּצִיר בְּךָ, אֵת
 הַיּוֹם, אֵת הַשְּׁעָה, אֵת הַדְּקָה,
 לְאֵלֶּה שְׁסַמְנָת. הַמָּמ, מִי רָאָה
 אִי פֶעַם רִצְחָה בְּלִי תְּשֻׁלוֹם? לֹא, תְּנוּ
 לְנִקְמָה אֵת הַכְּבוֹד אֲשֶׁר
 מִגִּיעַ לָהּ, הִיא לֹא הַכּוֹזֵבָה עַד
 הַיּוֹם. (לְגוֹלוֹת): בְּעֵלִיצוֹת, בְּעֵלִיצוֹת,
 קוֹדִימָה, אֵת, אֵימַת הַטְּפוּסִים
 הַשְּׁמֵמְנִים, שְׁחֻלִּיפַת בְּשָׂרָם
 הִיקְרָה תְּפִשֵׁט עִירָם כְּמוֹ זֶה —
 כִּי נְשָׁפִים, נַעַם וְצַחֲוֹק עוֹשִׂים
 אִישִׁים גְּדוֹלִים — (מָה שְׁנַחֲשַׁב גְּדוֹלוֹת)...
 גְּדוֹל מֵהֶם חֲכָם דֵּל מְדָלוֹת.